

Підсумовуючи нашу наукову розвідку робимо висновок, що концепт СУЧАСНЕ ЖИТТЯ буде мати стільки значень/сміслів, скільки призм буде накладено на нього – культурні особливості, релігійні вірування, економічний, політичний чи ідейний аспекти. Продовження дослідження концепту СУЧАСНЕ ЖИТТЯ є перспективним і потребує залучення інших наукових методів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Глухова Л. О. Актуальні проблеми викладання іноземних мов для професійного спілкування: Лінгвокультурні концепти та їх роль у навчанні студентів іноземній мові. Зб. наук. праць. Т. 1. 2013. Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, Україна. С. 19–21.
2. Ладика О. В. Структура лінгвокультурного концепту AMERICAN DREAM: методика її дослідження. Мовні і концептуальні картини світу: Зб. наук. праць. Вип. 1. Ч. 2. 2015. К.: ВПЦ “Київський університет”. С. 219–226.
3. Літяга В. Поняття концепту у парадигмі сучасних лінгвістичних досліджень: Зб. наук. праць. Вип. 48. Ч. 2. 2013. К.: ВПЦ “Київський національний університет”. С. 48–50.
4. Ткаченко Г. В. Асоціативний експеримент як засіб пізнання онімів в когнітивній ономастиці. Зб. наук. праць. “Актуальні проблеми слов’янської філології”. Вип. 23. Ч. 3. 2010. Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова. С. 454–460.

Вайнагій В. І.

група АМ–43 (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)
Науковий керівник – канд. філол. наук, асистент Остапчук І. І.

РЕАЛІЗАЦІЯ ЕТНОЛІНГВІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ В ТВОРІ КОРИННОГО АМЕРИКАНЦЯ Н. С. МОМАДЕЯ “HOUSE MADE OF DAWN”

“Дім, зі світанку створений” – це роман американського письменника Наварра Скота Момадея, опублікований в 1968 році. Автор індіанського походження, із племені кайова, тому черпає натхнення зі свого власного досвіду проживання в резерваціях на заході Америки, зокрема в Джемез Пуебло, Нью-Мексико. Історія починається незабаром після завершення Другої світової війни, слідуючи за протагоністом роману Авелем, чия ідентичність закріпила його в границях американської культури. Він має на меті повністю інтегруватися в “нову Америку”, але водночас зберегти своє коріння. Авель намагається “пробитися у світ”, однак стає залежним від алкоголю і вчиняє важкі злочини. Нелегкий та печальний досвід Авеля є символом несправедливості та жорстокості, якій піддаються корінні американські народи.

Власне й будучи представником корінного американського племені, Момадей спробував засобами художньої мови змалювати особливості світосприйняття свого народу, особливості його менталітету та життя. Використовуючи уяву та пам’ять, Момадей у своєму творі використовує безліч стилістичних прийомів – додає гегемонічні реєстри, індіанську англійську, алюзії на ритуали, церемонії й міфи, поетичні образи, символи та тишу – всі вони націлені для того, щоб сповна висловити почуття головного героя щодо свого минулого досвіду й мимовільних спогадів, які виникали протягом всього шляху життєвої стежини.

Для початку варто звернути увагу на саму назву твору – “House made of Dawn”- “Дім, зі світанку створений”. Пояснюючи значення цієї назви, Момадей наголошує на її відношенні до ритуалів та церемоній, які разом утворюють унікальний стиль, що передає відчуття цілющої сили та спогадів про ритуали, легко вловимі читачем. Посилання оповідача на “Будинок, зі світанку створений” – це і початок, і кінець книги: Франциско, дідусь головного героя та старійшина їхнього племені, біжить на початку, а його онук Авель біжить на світанку на самому завершенні оповіді.

Структура роману описується як циклічна та має організовану будову, наче ритуальну подорож. Важливо відмітити символізм числа чотири, що наскрізно проходить через чотири основні частини роману – чотири процеси зцілення Авеля та чотирьох важливих оповідачів. Число чотири також пов'язане зі священними у багатьох традиціях індіанців поняттями – природа, рівновага, завершення та гармонія.

“Письмо корінних американців”, стверджує Оуенс, “є спробою відновити ідентичність і справжність, звертаючись до світу в усній традиції – в реальних міфах і ритуалах” [1]. В цьому відношенні Момадей використовує мову, якою розмовляють в традиціях північноамериканських народів Навахо і Джемез. Таким чином, він використовує культурний наратив власне корінних народів. Автор починає свій роман словом “Дайпало” (давним-давно) і закінчує – “Кцедаба”, що є традиційним завершенням оповідань. Ці два слова означають початок і кінець формули для оповіді його рідною мовою, таким чином, усна творчість перегукується з белетристикою і затверджує автора як вийнятого представника індіанського народу:

“Dupaloh. There was a house made of dawn. It was made of pollen and of rain, and the land was very old and everlasting” [2].

Звернення до природи також займає значне місце в романі. Автор активно вживає такий прийом, як уособлення природи, використовуючи яскраві візуальні образи, створені з застосуванням епітетів, метафор та порівнянь, через які можна “чути” звуки природи, “бачити” її кольори та “відчувати” її велич. Головний герой Авель постійно захоплюється кожним її проявом: *“All the rims of color stood out upon the hills, and the hills converged at the mouth of the canyon”*. Описуючи прийдешню бурю, він пише: *“thunderheads ... seemed always to have been there, dark and unchanging in the end of vision, in some sense polar and nocturnal.”*. [2]. Він описує бурю як полярну, нічну.. Можна зрозуміти це наче вона не знає милосердя, вона сувора й неблаганна.

Описуючи пейзаж, який ми сприймаємо через призму почуттів головного героя, автор передає велике значення для індіанського народу існування в гармонії з навколишнім світом, нерозривному містичному зв'язку з природою та Всесвітом в цілому, що надихало його, змушуючи милуватися і поклонятися його величезним просторам. З індіанською колоритністю і поетичністю описує автор вулкан та його околиці: *“the right eye of the earth”, “the well of a great, gathering storm, deep amber and blue and smoke-colored”, “the great spatial majesty of the sky”, “held open to the sun”*[2].

Оскільки, світогляд індіанців базується на міфології, то й роман описує легенди, керуючись якими індіанці здійснювали свої церемонії та ритуали. Ось, наприклад, легенда про Сантьяго, описана отцем Ольгіном, яскраво зображає національне свято Сантьяго. Завдяки цьому перед читачем постає картина масштабного святкування з різними змаганнями, що вкотре підтверджує, наскільки індіанці віддані своїм традиціям. Момадей використовує назви ритуальних танців: *“the Cochiti corn dance”, “The Sun Dance”*, також він вживає назви традиційних індіанських помешкань: *“kiva”, “eagle-hunthouse”, “a medicine lodge”*, не пояснюючи їх, а дозволяючи читачеві зрозуміти повноту смислу культурно-маркованої лексики із контексту [2].

Особливий інтерес викликають імена, які дає своїм персонажам Н. С. Момадей. Деякі з них мають особливе значення і відображають характер, зовнішні особливості чи вчинки, котрі вони здійснювали в своєму минулому: *“Napoleon Kills-in-the-Timber”* – учасник церемонії з Пейотом, кличка його пішла очевидно від вбивства, яке він вчинив у лісі; *“Fat Josie”* – за описами вона була достатньо повною жінкою; *“Henry Yellow bull”* або *“Nez Percé”* в америнських індіанців, означає представника племені, що проживало в північній Америці, зокрема в штаті Айдахо.

Особливим символізмом для індіанців був наділений і Місяць: *“Pueblo medicine water chief implored the moon to give him [the] power to see disease. With this information, the prominence of the moon image in Abel’s consciousness becomes more readily intelligible”* [3, с. 217]. В

наведеній цитаті можна побачити, що цілитель з племені звертається до місця, аби той дав йому можливість бачити хвороби. Місяць для індіанців був наділений надприродними здібностями, він був вершителем долі.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що будучи корінним американським письменником, Момадей безумовно створив неповторний стиль оповіді у романі, на який вплинули його звичаї та традиції, успадковані від предків-індіанців, та сучасна американська культура, в якій він живе. Він дав поштовх до прориву літератури американських індіанців в площину світової літератури, показав унікальність менталітету та світогляду корінних американців, що впродовж багатьох сотень років залишались в ізоляції, та поза межами європейського інтересу, він довів, що їхня культура не зникла навіть під впливом нової мови та нових звичаїв.

ЛІТЕРАТУРА

1. Оуенс, Луї. Інші долі: Розуміння роману про американських індіанців. Вип. 3. Університет штату Оклахома, 1994. С. 13.
2. Momaday, N. Scott. House made of Dawn. Harper Perennial, 1968. С. 1–273.
3. “House Made of Dawn: A Study of the Land Ethic and the Regeneration of the Spirit of Man.” URL: http://shodhganga.inflibnet.ac.in/bitstream/10603/61095/8/08_chapter%203.pdf.

Василишин Н. П.

група МАМ-11 (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)
Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Олійник І. Д.

TRANSLATION OF PHRASEOLOGICAL UNITS IN RAY BRADBURY'S WORKS

Phraseological units are varied in the English language. Their usage makes the speech more emotive, expressive and vivid. Phraseology describes the context in which the word is used. Phraseological units cannot be understood directly as they carry special meanings.

The **objective** of our investigation is to study phraseological units in modern English by means of establishing the peculiarities of the given categories in Ray Bradbury's works.

Phraseological units can be classified according to their structure, according to their part of speech meaning, according to the degree of the motivation of their meaning and according to the ways they are formed [6, p. 1, 3].

All phraseological units are divided into phraseological fusions, phraseological unities and phraseological combinations according to synchronic (semantic) Vinogradov's classification. There are three classification principles of phraseological units but this one is the most popular. His classification is based “upon the motivation of the unit that is the relationship between the meaning of the whole and the meanings of its component parts” [4, p. 1]. The degree of motivation “is correlated with the rigidity, indivisibility and semantic unity of the expression that is with the possibility of changing the form or the order of components and of substituting the whole by a single word though not in all the cases” [4, p. 1].

Phraseological fusion is a semantically indivisible phraseological unit the meaning of which is never influenced by the meanings of its components.

It represents the highest stage of blending together. The meaning of components is completely absorbed by emotional properties, by its expressiveness and by the meaning of the whole. Fusions are called idioms sometimes because of a complete loss of inner form.

Under the rose – quietly;

To cry for the moon – to demand unreal;

Once in a blue moon – very seldom.